

սի շրջանակ մը չորս հաստ թելով կամ բարակ գաւազաններով զատուած հաւասար հեռաւորութեամբ , թելերուն վերի ծայրը վերին շրջանակին տակ մէկ մէկ ալխորշ պէտք է շինել , կամ թէ թելերուն վերի մասը տուփերու մէջ ծածկել . այն ծածկած մասերուն վրայ պէտք է անցընել ամէն մէկին տաս տաս հատ մանր գնտակներ . խորշերուն տակը պէտք է ծակ ըլլայ որ բացուի փակուի և ուզած ատենդ պղտի գնտակները թելերուն վրայ վեր վար քաշուի . Իս չորս խորշերս ձախ կողմէն երթալով դէպ 'ի աջ , առջինն է տուփ միաւորի , երկրորդը տամնաւորի , երրորդը հարիւրաւորի , չորրորդը հազարաւորի : Ա արագետը տղոց պիտի իմացընէ որ ձախ կողմէն սկսեալ առջի սիւնակին վրայ իմուզ գնտակները միաւոր թիւերը կը նշանակեն՝ մէկէն ինչուան ինը . այսպէս ալ երկրորդ սիւնակին վրայ իյնովները կը ցուցընեն տասնաւոր թիւերը ինչուան իննըսուն , և թէ նոյն է՝ միաւորի սիւնակին վրայ տասը գնտակ ձգելը , և տասնաւորին սիւնակին վրայ մէկ հատ մը , վասն զի տասնաւորի սիւնակին մէկ գնտակը , միաւորի սիւնակին տասը գնտակը կ'աժէ , նոյնպէս ալ հասկըցընել հարիւրաւորին և հազարաւորին ուժը : Իս սորվեցընելով , օրինակի համար երբոր ուզէ վարպետը կարգացընել տղոց այս տարուանս 1849 թիւը՝ կը ձգէ միաւորի սիւնակին վրայ իր խորշէն ինը գնտակ , տասնաւորի սիւնակին վրայ անոր խորշէն չորս հատ , հարիւրաւորին վրայ ութը , հազարաւորին վրայ մէկ . ասանկով տղաքը զուարձաննալով և զրեթէ խաղալով թիւ կարդալ կը սորվին . և քանի որ մոքերնին բացուի և վարժին՝ գործւոյն սիւնակիներն ալ կրնան աւելնալ՝ երկայն թիւեր ալ կարգալու համար :

Խոկ թէ որ մէկը այս գործւոյն աւելի պարզն ալ կ'ուզէ՝ ձախ ձեռքը բանայ բութ մասոր ամփոփելով ափին մէջ , գործին ձեացաւ . վերջը աջ ձեռքին երկու մասովն ալ օզակներ առնու զընտակներու տեղ՝ և վերի ըսած կամոնով

անցընէ ձախ ձեռքին չորս տնկած մատներուն վրայ , ու մանր տղոց սորվեցընէ :

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԽՀՔայրական սէր :

ԽՍՔԻԴԿՍ անուանի յօյն բանաստեղծը՝ պղտիկուց աւելի զինուորական վիճակի սէր ձգեր էր , որով մէկ քանի պատերազմներու մէջ ալ մտաւ ու քաջութեամբը շատ հուակուեցաւ : Իսյց վերջը ան ախորժը թաղով բանաստեղծութեան ետևէ եղաւ , որ աւելի բնութեանն ալ յարմար էր , որով անոր մէջ գերազանցեց և երեւելի եղերեզական բանաստեղծ եղաւ : Խսիկայ ամբատանուցաւ թէ իր զրուածոյը մէջ ուղղի բարոյական սկզբանց գէմք բան զըրած ըլլայ . անոր համար ատեան կամ չուեցաւ և աղէկ մը քննուելէն վերջը որոշեցին որ քարկոծուի : Խրբոր սահմանեալ օրը եկաւ որ պիտի քարկոծուէր՝ գահիձները բռնեցին զինքը ու բերին կեցուցին այն հրապարակը՝ ուր տեղ շատ անգամ զարմացուցէր էր Իթենքի ժողովուրդը իրեն անուանի թատրերութիւններովը :

Գիտուն և առաքինի մարդիկ կ'ողբային անոր մահուանը վրայ , բայց հասարակ ժողովուրդը կ'ուզէր որ շուտով կատարուի դատակնիքը : Խսկիղէս երբ որ տեսաւ թէ զահիձները պատրաստուեցան քարկոծելու , “ Ուրեմն պիտի մեռնիմ ըստաւ , այսպիսի վատահամբաւ տանջանքով մը .. : Իս ըսելրւն չմենաց՝ Իմինտաս իր եղբայրը վազեց հասաւ անոր քով . “ Քիչ մը կեցիք , ըստաւ , ուլ Իթենացիք , ու մոիք ըրէք ինձի : Խրբոր Վսելքսէս հարիւր հազար զօրքով Յունաց վրայ վազեց , յայտնի է որ ամէնքնիս ահճով գողով սարսափիցանք , բայց ան տասը հազար մարդը ովլ սուքի վրայ հանեց , որոնք կամք երենց կեանքը դրին հայրենեաց ազատութեան համար , կամ յաղթել և կամ

մեռնիլ, ով յորդորեց ժողվեց զանոնք, բայց եթէ սա ինքն Ապրիղէս, իմ եղբայրս: Ով եղաւ պատճառ՝ Մթենացւոց Ապամինայի մէջ ըրած յաղթութեանը, բայց եթէ ես ինքն, նմանապէս այն մարդիկը որոնք ինծի հետևեցան, և իմ արութենէս քաջալերուած յաղթեցին Քսերքսեայ, որով Յունաստան ազատ մնաց: Այս Մթենք դարձայ՝ բայց ձեռքս հոն թողուցի, որ թէպէտ այնչափ Պարսիկներ կոտրեց, բայց ինքն ալ անոնց զոհ եղաւ . . . աս ըսելով ձեռքը վերուց, “ Ալ տեսնէք, ըսաւ, ով Մթենացիք, թէ ձեռքս ուր թողուցեր եմ. զիս կորացնցուցի ձեր ազատութիւնը պաշտպանելու համար, բայց և ոչ հարցուեցայ և ոչ վարձատրուեցայ ասոնց համար : Ապային ես գոհ եմոր իմ հայրենիքս պաշտպանեցի, այլ իմ եղբօրս աս սարսափելի թշուառութեանը չեմկինար համբերել, որով հետեւ այսպիսի անպիտան մահուամբ մը կը մեռնի,,,: Խոքը եղբօրը մօտեցաւ. “ Ախրելիդ իմ, ըսաւ, արդէն ես մարմնոյս կէսը զոհեցի իմ հայրենեացս համար, և հիմայ մնացածն ալ կը զոհեմքեղի համար,,,: Ին ատեն ժողովրդեան սիրտը շարժեցաւ և ամէնքը մէկ բերան գովեցին Մինտասայ առաքինականքածութիւնը, ու աղաչեցին դատաւորներուն որ երկուքն ալ ազատ թողուն մահուանէ. մէկէն քակեցին Ապրիղէսը որ եղբօրը հետ քաղաք դարձաւ, և որ փողոցէն որ անցան ամենէն գովասանք լսեցին իրենց հայրենասիրութեան ու եղբայրսիրութեանը համար :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Ա էհագառ Առաջան Շպահեւ Մէճիրին՝
Տէղէան պէրմագայլ ոսկիմին ոռուած նոր օրինակ պատիւը :

Խաչանակար յեղափոխ դժբաղդ վիճակը եթէ չներեց մեզի որ վեհափայլ գթասիրտ Առաջան Շպահեւ Մէճիրտ թագաւորին Տիւզեան տանը ատեն ատեն ըրած բարերարութիւններէն մեծը՝ որ ըրաւ վսեմափայլ Ապարապետ Ակէպիին և տեղացի լրագիրները չյիշեցին, իմանայինք ըստ ժամանակին հեռուանց ու հրատարակէինք, այնպիսի անօրինակ չնորհք մը որ այս առատաձեռն գթած թագաւորը իրուերախտապարտ սրտով մը իւր սիրելոյն առատաձեռնեց. սակայն հիմակուան մէկ նոր չնորհքն ալ որ նոյն մեծապատիւ գերդաստանին ըրաւ, յարմար առիթ կուտայ մեզի երկուքն ալ մէկաեղ հուակելու, եթէ պատուողին անաշառատես բարութիւնը յայտնելու, և եթէ պատիւը ընդունողներուն արժանաւորութիւնը, և իմացընելու բոլը ()սմանեան մեծազօր տէրութեան խընամքը վայելող համազգեաց թէ ինչպիսի բարեգութ ինքնակալի մը հպատակներն են, որ ամենայն սիրոյ և երախտագիտութեան արժանի է :

Ապամար թէ թագաւորը բաւականապէս յայտնած չսեպելով իրեն ունեցած սէրը այս պատուական տանը արդիւնաւոր անձանց վրայ, ատեն ատեն ըրած մեծամեծ չնորհքներով, ընծաներով, նիշանի իֆթիխարներով և թասվիրի հիւմայիւններով, աւելի յատուկ կերպով մ'ալ յայտնելու համար ուզեց որ աս արժանայարգ անձը, որ հօր պէս կը սիրէ, իւր սիրելի և խիստ արդիւնաւոր անձանց և պաշտօնատեարց կարգը անցնիլը դրսուանց ալ իմացուի.